

„Szolgálni a tartalmas, békés és hasznos együttélés ügyét...”

Megalakult a Bodrogközi Művelődési Egyesület

A kezdeményezők a létrehozandó egyesület céljaként a Bodrogköz gazdasági és szellemi értékeinek feltárását, feldolgozását jelölték meg – olyan céllal és módon, hogy a szülő- és lakóföldhöz való tartozás érzését erősítse. Művelődési egyesületük működési területe kiterjed e kis táj *magyarországi és szlovákiai* területére, s szolgálni kívánja a tartalmas, békés és hasznos együttélés ügyét. Az egyesület tagjai lehetnek a Bodrogköz mindkét részében élők, illetve az innen elszármazottak, tudományos kutatók, tanárok, lelkesek, népművelők, gazdasági szakemberek, önkéntes gyűjtők, tekintet nélkül nemzeti hovatartozásukra (magyarok, szlovákok, ruszinok, lengyelek és mások). Várják jogi személyek (önkormányzatok, iskolák, múzeumok, könyvtárak, levéltárak, művelődési és gazdasági intézmények, egyéni vállalkozások) jelentkezését is, akik e tájegység fejlődését, népének sorsát és kötődését kívánják elősegíteni. Az egyesület köz-

Honismereti múzeum készül Királyhelmeceken

A kelet-szlovákiai bodrogközi járás egykori és jelenlegi központjában fekvő kisvárosban, Királyhelmeceken az önkormányzat kezdeményezése nyomán megvalósulóban van egy régóra dédelgetett terv; rövidesen megnyitja kapuit a *határon túli magyarság számottevő gyűjteménye, a Királyhelmecei Honismereti Múzeum*. A város vezetése igen reprezentatív épületet, a Bodrogközi Tiszaszabályzó Társulat 1895-ben emelt székházát bocsátotta a kezdeményezők rendelkezésére, akik szándékát leghatékonyabban az Illyés Alapítvány és a Rákóczi Szövetség támogatta, de csatlakozott a finanszírozók sorához a Szlovák Állam is. A támogatók által megajánlott összegekből hozták rendbe a vízjárta táj szabályozásában fontos szerepet játszó épületet. A múzeum szervezéséhez hatékony szakmai segítséget adtak a sátoraljaújhelyi és miskolci múzeumok és levéltárak munkatársai.

A kiszemelt épület felújításával párhuzamosan megkezdődött az érdemi munka szervezése, amelynek szálai Bogoly János igazgató kezében összpontosulnak. A táj természeti értékeit és történetét évtizedek óta kutató direktor tanári állását cserélte fel jelenlegi beosztására. Munkájának eredményességét és a kezdeményezés életrevalóságát bizonyítja a szépen gyarapodó könyv-, a térkép- és az iratállomány és az is, hogy a helmecei, valamint a környékbeli pol-

pontjai: Sárospatak (Rákóczi Múzeum), Pácin (Bodrogközi Kastélymúzeum) és Királyhelmece (Kráľovský Chlmec; múzeum).

Az egyesület együttműködést épít ki a *határ mindkét oldalán* működő művelődési és tudományos egyesületekkel. Működése során kiadványokat (könyveket, periodikát) ad ki, tanfolyamokat, népfőiskolai programokat, előadásokat szervez a Bodrogközben, s eredményeit ismerteti az egész országban. Az egyesület ösztönzi és támogatni kívánja az öntevékeny *népművészeti hagyományörző munkát*, a falusi turizmust, a házi vendéglátó szolgáltatások kiépülését, a háziipari tevékenységet (például szőttesek készítése, élelmiszer-előállítás), körutazások, tanulmányutak, idegenforgalmi események szervezését, a magyar-szlovák kulturális érintkezést.

Az Egyesület előkészítői dr. Balassa Iván néprajzkutató és dr. Dankó Katalin muzeológus voltak.

gárok máris nagyon sok becses és értékes tárgyat, mezőgazdasági eszközöket ajánlottak fel, Gyimesi György író gazdag hímes tojás gyűjteményt adományozott a múzeumnak. Úgy tűnik, sikerült megalapozni a tájhoz kötődő jeles személyiségek: Majláth József¹ és Mécs László² emlékének ápolását.

Nemcsak a helybeliek, hanem az elszármazottak körében is híre ment és visszhangja is támadt a múzeumalapításnak. Petró Zoltán, a kanadai Hamiltonban élő elszármazott, a tájra jellemző kivándorlás emlékeanyagának felgyűjtése mellett a Majláth-család leszármazottait is felkutatta. Felvették a kapcsolatot a város életében jelentős szerepet játszó, egykor itt élt zsidók leszármazottaival, akik közül a ma New Yorkban élő Braun-család reagált pozitív módon a megkeresésre.

A hamarosan megnyíló múzeum vezetője és támogatói ezúton is kérnek minden elszármazottat, hogy régi tárgyaikat, irataikat és egyéb dokumentumaikat ajánlják fel a gyűjtemény számára.

Pethő László

A HONISMERET

– a Honismereti Szövetség folyóirata –

1995/1–2. számból

JEGYZETEK

¹ Majláth József gróf (1776–1855), jogász, író, műfordító, szerkesztő, Kazinczy Ferenc barátja köréhez tartozott.

² Mécs László (1895–1972) katolikus papköltő, premontrai kanonok